Patiënten zonder verwijzing op de dienst spoedgevallen: interculturele en socio-economische verschillen?

Haio: HUYGE Stefanie , U.G.
Promotor: WILLEMS Sara , U.G.
Praktijkopleider: BACHMANN Christian , DE WILDE Bieke , DESEYN Wouter

Context: Een groot deel van patiënten die zich aanmelden op de spoeddienst werd niet verwezen door de huisarts. Binnen deze groep is er vaak sprake van oneigenlijk gebruik van de spoedgevallendienst. Dit brengt niet alleen een hogere kost voor de gezondheidszorg met zich mee, ook de patiënt zelf zou, met het oog op continu?teit, beter eerst door de huisarts worden gezien. Patiënten met migratieachtergrond en patiënten uit lagere socio-economische milieus lijken meer geneigd de spoedgevallendienst te consulteren. Het is dan ook belangrijk zicht te krijgen op de motieven van deze groep kwetsbare patiënten om tijdens de normale werkuren zich niet eerst tot de huisarts te wenden maar zich meteen op de spoeddienst aan te melden.

Onderzoeksvraag: Deze studie brengt de motieven van patiënten die zichzelf aanmeldden tijdens de kantooruren op de spoedgevallendienst in 3 ziekenhuizen in Kortrijk, Tielt en Gent in kaart. Door te peilen naar specifieke socio-economische variabelen alsook naar etniciteit werd geprobeerd om beter zicht te krijgen op de motieven van patiënten die zich zonder verwijzing aanmelden op de spoedgevallendienst, en de socio-economische en culturele factoren die bij deze keuze een rol kunnen spelen. Bovendien werd er gepeild naar het al dan niet hebben van een vaste huisarts bij patiënten met en zonder migratieachtergrond.

Methode: De dataverzameling vond plaats te AZ Sint Lucas in Gent van maart 2015 tot en met augustus 2015 en te AZ Groeninge Kortrijke en het Sint Andriesziekenhuis in Tielt van juli 2015 tot en met september 2015. Patiënten werden ge?ncludeerd indien ze zich zonder verwijzing door de huisarts aanmeldden op spoed tijden de kantooruren en dit met niet-levensbedreigende of ernstige pathologie. Deze patiënten werd gevraagd deel te nemen aan het onderzoek door een vragenlijst in te vullen. De data werd nadien geanalyseerd met descriptieve en regressieve analyse met behulp van SPSS.

Resultaten: Net zoals in voorgaand onderzoek reeds aangetoond, consulteren patiënten de spoedgevallendienst vooral omdat ze hun probleem als ernstig inschatten of omdat ze denken dat er technische onderzoeken nodig zijn. Dit is het geval zowel bij patiënten met als zonder migratieachtergrond en los van de financi?le thuissituatie. Patiënten met migratieachtergrond zijn echter twee maal meer geneigd de spoedgevallendienst te consulteren vanwege de nabijheid. Bovendien consulteren ze 3 keer vaker de spoedgevallendienst met al hun (gezondheids)problemen en hebben ze 4 keer vaker geen vaste huisarts. Patiënten met een moeilijke financi?le situatie hebben ook significant minder vaak een vaste huisarts maar zijn niet meer geneigd om het uitstel van betaling op de spoedgevallendienst aan te geven als reden voor kun keuze.

Conclusie: Patiënten kiezen vooral voor de spoedgevallendienst omwille van de ernst van hun probleem of omdat ze denken dat technische onderzoeken nodig zijn. Patiënten met migratieachtergrond en patiënten met een moeilijke financi?le situatie hebben minder vaak een vaste huisarts, hetgeen kan zorgen voor meer spoedgebruik. Bovendien zijn patiënten met migratieachtergrond meer geneigd om met al hun (gezondheids)problemen naar de spoedgevallendienst te komen. Sensibilisatie door publiekscampagnes of door educatie via het inburgeringstraject zouden mogelijks de weg naar een vaste huisarts kunnen vergemakkelijken en

het oneigenlijk gebruik van de spoedgevallendienst verminderen.